

באהבה ובאמונה

להתקרב אל ה' באהבה ובאמונה



נכון לעכשיו

הרב דב ביגון ראש מכון מאיר

חודש הרחמים - לפנינו משורת הדין

בימים אלו, ימי הסליחות והרחמים, נשאלת שאלה - כיצד אפשר להבין את מידת הרחמים, שהרי כבר נאמר "הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט, אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא" (דברים לב ד). הרי הקב"ה דן את כולם, על כל חטא הוא מעניש ואין לכאורה להימלט ממידת הדין? מסביר הרמח"ל: באמת לפי שורת הדין היה ראוי שהחוטא יענש מיד, והעונש יהיה בחרון אף כראוי למי שממרה את פי הקב"ה, ולא יהיה תיקון לחטאו, שהרי כבר עשה את החטא. אם אדם רצח ח"ו את חברו כיצד יתקן את הנעשה?

באה מידת הרחמים, שהיא לפנינו משורת הדין, זו מידת הרחמים שהיא קיומו של עולם, ובלעדיה אין קיום לעולם והיא מאפשרת לאדם לעשות תשובה. כיצד? - ראשית, אין החוטא נענש מיד. ניתן לו זמן לעשות תשובה; העונש אף הוא אינו בחרון אף עד כי יכלה את האדם; התשובה ניתנת לאדם בחסד גמור - שכן האדם המצטער ומתחרט באמת על מה שעשה, נחשבת לו עקירת הרצון כעקירת המעשה כפי שנאמר "וסר עונך וחטאתך תכופר" (ישעיהו ו ז). העונן סר ממש מהמציאות, הארכת הזמן לחוטא אינה ביטול מידת הדין אלא רק סבלנות לפתוח לו פתח לתיקון (מסילת ישרים, בדרך קניית הזהירות).

נכון לעכשיו, כשם שהקב"ה נוהג במידת הרחמים עם בריותיו לפנינו משורת הדין, דהיינו, במידת הסבלנות ובאורך רוח, ובזה הוא נותן אפשרות לתקן את המעוות, גם אנו צריכים ללכת בדרכיו, מה הוא רחום אף אתה היה רחום מה הוא חנון אף אתה היה חנון. יש לעשות מאמץ גדול להתפייס איש עם רעהו.

להתפייס בתוך המשפחה, איש ואשה הורים וילדים, ולמצוא דרך של התפייסות בתוך האומה, מבלי לוותר כהוא זה על אמיתותה של תורה, ועל האמונה שארץ ישראל שייכת אך ורק לעם ישראל. הגבורה והחכמה בחיים היא לחיות באהבה יחד למרות אי ההסכמות. כך במשפחה הפרטית וכך באומה כולה. ומתוך כך נזכה למיתוק הדינים ותתקיים בנו הבקשה: ומלוך עלינו מהרה אתה ד' לבדך בחסד וברחמים.

תכלה שנה וקללותיה תחל שנה וברכותיה

בציפייה לישועה השלמה.

ז' תמוז ה'תשפ"ב

העלון מופץ ב-50,000 עותקים

לפרסומים והקדשות בעלון ובאתר: 026461302

ההכנסות קודש למכון מאיר

תוכן המודעות באחריות המפרסם בלבד

הדלקת נרות: י-ם 18:17 ת"א 18:35 חיפה 18:28
מוצאי שבת: י-ם 19:30 ת"א 19:32 חיפה 19:31



מהי ההנעה לתפילה ומה מטרתה?

הרב ראובן פיימן / עמוד 2



שכרן של מצוות

הרב יורם אליהו / עמוד 3



סיפור הצלת כתבי הרוגאצ'ובר

הקדמות לאמונה נתן קוטלר / עמוד 6



אגיון לבי: סיפורו האישי

של יואב אגיון

אבנר שאקי / עמוד 5



היכונו היכונו, כנס -

תשובה מיאהבה

חוזר ובגדול

יום חמישי

ד' בתשרי ה'תשפ"ג

בניי האומה, ירושלים

ליוו השיעורים בגליון הבא

לפרטים והרשמה:

058-5522321

kenestm@emeir.org.il

ובאתר ערוץ מאיר



מרכים אמונה

שותפים באהבה



בוגרי ותלמידי מכון מאיר לדורותם

מוזמנים להשתתף בכנס ייחודי לחיזוק "מכון מאיר".

שלישי ב-19:00 | כ"ד אלול (20.9) | אולמי פביליון בירושלים

פרטים והרשמה באתר המכון

כולנו נרתמים למען המכון!

מצפה לראותכם באהבה, דב ביגון



מהי ההנעה לתפילה ומה מטרתה?

יש דתות ותרבויות שבהן מתייחסים לאלוהים שלהם כמו אל 'דג הזהב'. כל מה שחסר מבקשים ממנו ומצפים שהמשאלה תתמלא. במבט פשוט עלול להיראות חלילה שגם הקשר שלנו מול ה' הוא כזה. אנו מתפללים ומבקשים מלפניו על הכל, רבי נחמן מברסלב כותב שאפילו אם חסר לאדם כפתור הוא צריך להתפלל על כך! אלא שהדמיון הנו בחיצוניות בלבד. רבי נחמן מלמד במקום אחר (ליקו"מ קמא, פט), שכשאדם מזהה חיסרון בעולם, הוא צריך לדעת שחיסרון זה הוא השתקפות של חיסרון בשכינה, שנגלה לפני האדם כדי שהאדם יתפלל עליו ועל ידי כך יתקן אותו. איננו מתפללים לה' ומבקשים על צרכינו מתוך רצון אגואיסטי, המרוכז בעצמנו. השאיפה היא להתעלות למדרגה בה ההנעה שלנו לתפילה תהיה מתוך אכפתיות ומתוך רצון להביא את העולם כולו וממילא את ההופעה הא-להית לידי שלמות. ממקום כזה, אפשר להתפלל על כל דבר ואפילו על כפתורים. ניתן להמשיל זאת לפועל בבית חרושת המגלה שחסרים לו שלושה ברגים, ובלעדיהם אין הוא יכול להמשיך לעבוד. הוא מבקש מהמחסנאי לתת לו את הציוד הנדרש להמשיך עבודתו, אך המחסנאי מודיע שללא החתימה של אחראי המשמרת, אסור לו לתת דבר. מכיוון שאחראי המשמרת איננו, עובדת הפועל נעצרת, ובעקבות כך גם המחלקה כולה אינה יכולה להמשיך לתפקד. לפתע הוא רואה את בעל המפעל עצמו הולך עם פמלייתו. מיד ניגש הפועל לבעל המפעל ואומר: "סליחה מכבודו, אבל חסרים לי שלושה ברגים ועשרה מסמרים



כדי שאוכל להמשיך לעבוד, ואין כעת אף אחד שמוסמך לחתום עבור הוצאתם מהמחסן. אולי כבודו מוכן לאשר לי לקבלם?" האם יכעס בעל המפעל על הפועל ויאמר: "חוצפן! אתה מצפה ממני לשרת אותך ולטפל בברגים שלך?" או אולי תהיה תגובתו: "תודה שיידעת אותי, אם המחלקה שלך לא הייתה עובדת היום, כל המפעל היה מפסיד. כל הכבוד! אדאג לארגן לך את הברגים והמסמרים". לכאורה, בעל הבית עוזר לפועל הקטן, אך האמת הפוכה: הפועל רוצה לעשות את רצונו של בעל הבית. כותב הרב קוק (עולת ראייה ענייני תפילה): "כשמכוונים לאיזה מבוקש בתפילה, צריך לשים לב, שכוונתנו היא להסיר את הרע והחשך מן העולם ולהגביר את הטוב ואת האור, של החיים הא-להיים במילואם, שבהופיעו הוא ממלא לא רק חסרון אחד בלבד, אלא הוא משלים את כל החסרונות וממלא את כל הפגמים כולם, ובגודל נשמתנו הרינו חפצים דוקא בשלמות הגמורה והמוחלטת". במדרגה גבוהה יותר, ההנעה לתפילה ומטרת התפילה היא עצם הרצון לקשר עם ה', ובעקבות התפילה וקשירת הקשר עם ה', ממילא מתמלאים כל החסרונות. על מדרגה זו כותב השפת אמת מגור: "אף כשהאדם מבקש על איזה דבר, מכל מקום בעומדו להתפלל יש לו לשכוח צרכיו ולהתפעל בשבחו של מקום. ויכול להיות נענה בתפילתו על ידי שבקשתו גרם לו לבוא לתפילה" (שפת אמת ואתחנן תרל"ג). אם כן לא מילוי הצרכים הוא המטרה והעמידה בתפילה היא האמצעי, אלא מילוי הצרכים הוא האמצעי והעמידה בתפילה היא המטרה.

אהבה ורחמים



פרשת כי תצא היא פרשה מלאה במצוות, מלאה באהבה וברחמים. ספר החינוך מונה שבעים

וארבע מצוות בפרשה. חז"ל מוצאים גם קשרים בין המצוות: לדוגמה, מי שמקיים מצוות שילוח הקן סופו שיבנה בית חדש ואז יתקין מעקה, ובזכות כך יקנה בגד חדש ויקפיד על שעטניו וציצית ללמדך 'שמצוה גוררת מצוה'. נוצרת תנועה נפשית של התקדמות שגורמת למצוות ללכת ולהתרבות. ריבוי המצוות הוא החיבור בינינו לבין בורא עולם 'רבי חנניה בן עקשיה אומר רצה הקב"ה ליכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות'. ריבוי המצוות מבטא אהבה בינינו לבין הבורא. אהבה בארמית היא המילה 'רחמי'. חודש אלול הוא חודש הרחמים והסליחות. החודש שבו אנו מרבים במצוות על מנת להרבות אהבה ורחמים ולתת לקשר בינינו לבין בורא עולם לפרוח.

שלחן הציבור שלכם
מבית מקור ראשון

רוצים להגיע למאות אלפי בתי אב בציבור הדתי? **איתנו אתם יכולים!**

- הפצה שבועית של עלוני פרשת השבוע
- ורטום בכל בתי הכנסת ברחבי הארץ
- מחזיקי מודעות בבתי הכנסת
- וביכורים דתיים
- דיוור ישיר בכל רחבי הארץ

הקטן ביותר: 1000
הגדול ביותר: 10000
לפרטים: 052-2890518

שיחות הרצי"ה
על פרשת השבוע - מהדורת כיס -

הדפסה מחודשת של סדרת שיחות הרב צבי יהודה על התורה בשיטתו הייחודית, בעריכת הרב שלמה אבינר.

ניתן לרכוש את הסט המלא - 22 כרכים, או כל חומש בנפרד.

כריכה רכה

ניתן להזמין בטלפון: 02-9973168
או באתר **החדש**: www.ChavaBooks.co.il

ניתן להשיג את כל ספרי ההוצאה בדיני ספרים רח"י אבן ישראל 3 ירושלים

פינת ההלכה הרב יוסף צבי רימון
י"ר סולמות, רב אזורי גוש עציון

אם נתתי למישהו הלואה והוא אמור להחזיר לי אותה רק שנה הבאה, האם החוב מתבטל בסוף השמיטה?

מצווה לשמוט את כל החובות בשביעית (דברים ט"ו): "וְהָיָה דְבַר הַשְּׁמִטָּה, שְׁמוּטָה כֹּל בַּעַל מִשָּׂה יָדוֹ אֲשֶׁר יִשֶּׂה בְרֵעֵהוּ". כלומר, בסוף שנת השמיטה מתבטלים כל החובות ואין זכות למלווה לגבות את החוב מן הלווה (אור זרוע, ח"ה, סימן ק"ח; וכן מסבירים רוב הראשונים). מצווה זו נוהגת כיום רק מדרבנן, והיא נוהגת גם בחוץ לארץ (שולחן ערוך, חו"מ ס"ז, א). אם בא הלווה להחזיר את החוב לאחר השמיטה - צריך המלווה לומר לו "משמט אני". אולם, רוח חכמים נוחה כאשר הלווה אומר "אף על פי כן" ומחזיר את החוב (משנה שביעית פ"י מ"ח-מ"ט). אולם, רק חוב שזמן הפירעון שלו חל לפני סוף שנת השמיטה - מתבטל. חוב שזמן הפירעון שלו חל לאחר סיום השמיטה אינו בטל (שולחן ערוך שם, י).

המיזם התורני החדש - מאירים את העולם

שיעורי תורה ברוח מכון מאיר באהבה ובאמונה לציבור דוברי רוסית בכל רחבי הארץ

סביבנו יש המון יהודים שהגיעו מברית המועצות לשעבר ועדיין לא מחוברים לשרשיהם היהודיים, באו נדאג לחבר אותם בחזרה.

כל מי שרוצה לקחת אחריות על אחינו היהודים ולארגן שיעור תורה לדוברי רוסית בעיר שלו, מכון מאיר יסייע בידו וידאג לשלוח אל המקום רב דובר רוסית.

נא לפנות לרב יעקב מאיר רגב בפלא' 0546905715





העמק דבר לפרשה

הרב יורם אליהו ר"מ במכון מאיר

היה כתוב בכיבוד אב ואם שחר בעולם הזה ובשילוח הקן שחר בעוה"ב, הייתי חושב שלהיפך לא, לכן נאמר בכיבוד אב ואם שחר רוחני ובשילוח הקן שחר גשמי ללמד על כל המצוות, שעל כל אחת מהן יש שחר בעוה"ב ובעולם הנשמות ובעולם התחיה. וזה מה שאמרו חז"ל במסכת קידושין **"כל העושה מצווה אחת מטיבין לו ומאריכין לו ימיו ונוחל את הארץ"**, מפרש שם רש"י, **"מטיבין לו בעולם-הזה, ונוחל את הארץ חיי עוה"ב והיינו עולם התחיה... ומאריכין לו ימיו היינו עולם שכולו ארוך זה עולם הנשמות"**.

הנצי"ב עומד על עוד שינוי בין מצוות כיבוד אב ואם לשילוח הקן. בכיבוד אב ואם נאמר **"למען יאריכון ימך... על האדמה אשר ה' אלוךך נתן לך"** ואילו בשילוח הקן נאמר סתם **"למען ייטב לך"** והארכת ימים, וזה בא **"ללמדנו דעיקר שחר התורה מסוגל לארץ ישראל שעל כן היא נקראת תורת אלוךך הארץ..."**, התורה באה ללמד, שעיקר שחר המצוות הוא בארץ ישראל, הייתי חושב שזה דווקא במצווה רוחנית למעלה מדעת אנוש, אבל מצוות כיבוד אב ואם שהיא מצווה שכלית וכל אחד מבין שצריך לעשותה כאן במצווה זו אולי כל המקומות שווים לשכר, לכן כתבה בה התורה, **"על האדמה" ללמד, "שסגולתה יותר בארץ ישראל"**.

לכן מבאר הנצי"ב, שמכאן הוכיחו חז"ל שמדובר פה על השחר בעוה"ב, על עולם הנשמות שהוא עולם שכולו ארוך, זהו למען יאריכון ימך, ואחר-כך יש עולם התחיה שהוא עולם שכולו טוב, ועל זה נאמר למען ייטב לך. כל זה בעשרת הדברות, ואילו בשילוח הקן שנאמר למען ייטב לך ואחר כך יאריכון ימך, מדבר הכתוב על השחר בעולם-הזה ולכן תחילת היעוד הוא למען ייטב לך בהווה ואחר כך יאריכון ימך בימים הבאים.

ולכאורה זה פלא, שואל הנצי"ב, על מצוות כיבוד אב ואם שהיא מצווה שכלית ומובנת, ייעדה התורה שחר רוחני, עולם הבא ועולם התחיה, ואילו למצוות שילוח הקן שזו מצווה שאין דעת האדם מבינה אותה מעצמו ולא היינו יודעים לקיימה לולא ציווי התורה, מיעדת התורה שחר גשמי של טוב ואורך ימים בעוה"ב, היה לכאורה ראוי להיות ההפך, שעל מצווה שהיא כולה ציווי שמימי ראוי לייעד שחר רוחני?

מבאר הנצי"ב שהתורה באה ללמד ממצווה זו על מצווה זו, כי מצד הסברא מגיע עבור כיבוד אב ואם רק שחר בעוה"ב כי היא מצווה שדעת האדם מבין לקיימה, ועל מצוות שילוח הקן היה ראוי רק שחר רוחני כי היא מצווה למעלה מדעת אנוש, אז אילו

שכרן של מצוות

מיוחדת היא מצוות שילוח הקן והרבה דנו בה חז"ל והמפרשים. כך נאמר **"כי יקרא קן ציפור לפניך... שלח תשלח את האם ואת הבנים תיקח-לך למען ייטב לך והארכת ימים"**. אומר הנצי"ב **"ראיתי בטעם המצווה כי הוא שילוח גמול הרחמים..."**, כי האם יכולה לברוח מן האדם, אבל היא מבקשת להגן על האפרוחים או על הביצים, לכן צריך להבריח אותה **"וזהו מסעיפי הרחמים"**. מזה למדו חז"ל במסכת חולין, שעל האדם לכבד את אשתו ובניו יותר ממה שיש לו, כי הם תלויים בו והוא תלוי במי שאמר והיה העולם, ואת היסוד הזה למדנו **"ממה שחסה התורה על האם שהגינה בנפשה על האפרוחים, ומכל מקום אינה אלא גזירה"**. כך שלפי הנצי"ב יש במצווה הזו לימוד של מידת הרחמים והתורה מבטיחה גמול למקיים מצוה זו.

הגמול מפורש בתורה **"למען ייטב לך והארכת ימים"**. מדייק הנצי"ב דיוק נפלא, כאן הקדימה התורה את הטובה לאריכות הימים. ואילו בעשרת הדברות השניות בפרשת ואתחנן נאמר, **"כבד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימך ולמען ייטב לך על האדמה אשר ה' אלוךך נתן לך"**, קודם אריכות ימים ואחר כך למען ייטב לך. וזה לא כסדר כי קודם צריך לברך על ההווה ואחר כך גם על העתיד?



עומק הפרשה

הרב אונר טרבלסי ר"מ במכון מאיר

לקבל ארבעים מלקות כנגד יצירת הגוף והנשמה גם יחד. אך לאחר ל"ט מלקות הגוף קיבל את עונשו ונטשה. ונקלה אחיך לעיגן- כיוון שלקה הרי הוא אחיך⁷. לכן בפועל לא מלקים את המכה הארבעים שהיא כנגד יצירת הנשמה. **הנשמה מצד עצמה אינה נפגמת לעולם, נשמה שננתה ב"טהורה היא. היא לעולם אינה שייכת לחטא וממילא לא למלקות**. רק מצד שהיא מחוברת לגוף נגזרו גם עליה מלקות, לכן בתורה כתוב **"ארבעים יכנו"**. אך לאחר שלוששים ותשע מלקות נטהר הגוף, וטהרת הנשמה מתגלה מאליה כך שאין צורך במכה הארבעים. לעומת ישראל אין לאומות העולם את אותה נקודת נשמה טהורה שאליה לא מגיע הקלקול. לכן דור המבול לקו ארבעים יום, משום שגם הגוף וגם הנשמה נפגמו והיו ראויים לארבעים מלקות שלמות.⁸

בכוחה של נקודת הנשמה שלא נפגמה להניע את גלגלי התשובה לטהר ולנקות את הנפש. כמו מים מזוהמים שנשארה בהם נביעת מים חיים נקיים וזכים, ובכוח זרימתה לנקות בהתמדה ובקביעות את כל הלכלוך שהצטבר. רחמי ה' שרוצה בטובתנו מצד אחד והנקודה הטהורה שקיימת בעומק כל נשמה מצד שני, מאפשרים את התחדשות החיים בארבעים ימי התשובה.

1. מכות, כב.
2. פירוש המשנה שם
3. ל.
4. משנ"ב, תקפ"א
5. גור אריה, כה, ב.
6. מכות, כב; רמ"א תרנז,
7. במדבר רבה, ה, ד.
8. שם משמואל, נח, תרע"ה



ארבעים מלקות וימי התשובה

רחמי ה'

המהר"ל¹ מסביר שהאדם החוטא אינו נאמן לתכונת יצירתו לכן מצד האמת ראוי שילקה ארבעים כנגד ימי יצירתו. אך בפועל אין להלקותו אלא ל"ט מלקות כי הקב"ה רחמן ורוצה בטובתו. הוא מחפש דרכים להראות לנו שגם אם התרחקנו הוא עדיין אוהב, קרוב ומחבק. לכן הוא מקל מעט מהעונש הראוי כדי שנדע ונרגיש שהוא מחכה לתשובה. **כמו אבא אוהב שכביכול אומר לבנו לא תקבל את כל העונש הראוי כדי שתזכור שאני אוהב אותך ומצפה שתחזור**. לכן במלקות יש דבר נפלא. בתוך הענישה המרה מזכירים ללוקה את רחמנותו של ה'. בשעת המלקות אומרים בכל מכה מילה אחת מהפסוק **"והוא רחום יכפר עוון"**,² שיש בו "ג' מילים וכופלים אותן שלוש פעמים כדי להגיע ל-ל"ט. מזכירים שה' רחום ו"לא יעיר כל חמתו" בשביל לפתוח את ההזדמנות לחזור בתשובה. כשיש מי שמחכה קל יותר לנוע לכיוונו. זו תנועת התשובה הראשונה שנלמדת משינוי מספר המכות בין מה שראוי להיות למה שמתבצע בפועל.

כוחה של הנשמה

אלא שיש בדבר עומק נוסף. האדם מורכב מגוף ונשמה. וכמו תינוק שקודם שנולד נברא גופו ורק אחר כך מקבל דעה ושכל, כך ביצירת הוולד נברא קודם הגוף ורק בסופו נבראת הנשמה. בל"ט הימים הראשונים נברא הגוף וביום הארבעים נבראת הנשמה. לט בארמית היא קללה כי כאשר הגוף מנותק ונפרד מהנשמה זו קללה. חטא האדם פוגם גם את נשמתו משום היותה מחוברת לגוף, לכן ראוי

חיוב המלקות לפי פשט הפסוקים בפרשה הוא ארבעים, **"במספר ארבעים יכנו לא יוסיף"**. והנה המשנה¹ אומרת שהלוקה בבית דין אינו לוקה ארבעים אלא שלוששים ותשע. והדבר תמוה שאם התורה התכוונה לל"ט מלקות מדוע בחרה לכתוב ארבעים? הרמב"ם² מיישב של"ט מלקות היא תקנה מדרבנן. ארבעים היא המידה המקסימלית מהתורה למלקות, ואם שליח ב"ד ילקה יותר הוא יעבור על איסור **"לא יוסיף להכות"**. לכן חכמים הגבילו ל-ל"ט מלקות כדי שגם אם יטעה באחת לא יעבור את הארבעים. אך שיטת רש"י ועוד ראשונים שהתורה עצמה התכוונה ל-ל"ט מלקות ולא לארבעים. **ולפי זה צריך להבין מדוע לא כתבה זאת התורה במפורש אלא כתבה מספר שאינו נכון.**

התחדשות

המספר ארבעים מבטא לידה והופעת חיים חדשה. המשנה בניה³ אומרת **"המפלת ליום ארבעים אינה חוששת לולד"** קודם ארבעים יום ליצירה אין על העובר שם ולד והפלתו אינה נקראת לידה. לאחר ארבעים יום נוצר הוולד ואם שהפילה טמאת לידה. גם התורה ניתנה לאחר ארבעים יום כי בנתינת התורה נולד העולם מחדש. לא דומה העולם שלפני מתן תורה לעולם שאחרי. כמו כן זמן התשובה המרכזי בשנה נמשך ארבעים יום. חודש אלול מתחיל את ימי התשובה ומסתיים ביום כיפור. סך הכול ארבעים ימים שנרמזים ב-**"אני לדודי ודודי לי"** ראשי תיבות אלול וסופי תיבות ארבעים.⁴ ימי התשובה מצמיחים ומולידים בנפש כוחות חדשים. אלו ימים של התעוררות התרעננות ולידה של חיים חדשים. לכן גם לימי התשובה מתאים המספר ארבעים.

תרבות של קדושה ואחדות

צריך להכיר שחינוי לגדל כוחות רוח גדולים, כוחות מוסר גדולים. בקיבוצים וביישובים צריכים להיות אנשי תרבות גדולים בתרבות ישראל הגדולה והאדירה, ממקורה של אמונה וקדושה, תורה ומצוות. עתה יש אנשי תרבות של גויים, כהמשך לתרבות הזמנית של חוסר אמונה, וריקנות מאמונה ומתורה ומצוות. מתוך המחשך הגדול, הזרות וההתנכרות - יש מצבים נוראים של התנכרות לאבינו שבשמים. יש בחורים תועים המחפשים דרך. הם במצב של התנכרות, של "עֲבַרָה מִטִּמְטֶמֶת לְבוּ שֶׁל אָדָם"¹, מִטִּמְטֶמֶת גּוֹף וּנְפֶשׁ וגורמת קושי רב. נדרשת עבודה מרובה כדי לדעת באיזה אופן לגלות את האור שבנשמות, מתוך גילוי מחשבה ישראלית גדולה.

יש אצלם מצב של מחסור וחסרון בָּעֶרֶךְ המַדְבָּק ובאחדות. ההדבקות והאחדות מתוך "ואתם הדבקים בד' אלקיכם"², צריכה להתגלות

בגבורה, בחיזוק ובאימוץ מהמקור של "ואתם הדבקים בד' אלקיכם", ומתוך כך ממקור אמונה ואהבה, תורה ומצוות. כשזה חסר, חסר הכוח המדבק. אולי לא נעים להזכיר, אך נפגשנו, לצערנו, במצבים של אי-הבנה הדדית חריפה בין חלקי עם ישראל בכמה מקומות. כשחסר כוח הדבק העמוק הנשמתי הפנימי הנפשי - נוצר פירוד. מחסור באמונה ובאהבה, הוא מחסור בערך החיים.

חסר אצלם הכוח המדבק של החיים. כמוכן
אין בעולם יאוש. נכון שרשעים בחייהם נקראים
מתים, אך גם אם הם רשעים אפיקורסים, יש להם
מציאות ואחיזה בכלל ישראל. אמנם לא נעים,
יש צרות, אסונות ומחלות וכל מיני דברים מאוד
נוראים, והם נמצאים במצב של מתים, אך האם
למתים אין תקנה? - יש תחיית המתים, וחזרת



הרשעים בתשובה היא תחיית המתים. איך מחיים מתים כאלה? על ידי מחשבת ישראל במובנה האמיתי, התחזקות האמונה, התורה והמצוות במובן הגדול והשלם על ידי חכמי ישראל, בייחוד אלה שבארץ ישראל, שיגלו את מקור האמונה והאהבה, ממקור התורה, ואז נגיע לתחיית המתים במובן של חזרת רשעים בתשובה. כתוב בפסוק: "וְחַיִּי מִתֵּיִךְ נִבְלָתִי יְקוּמוּן, הִקְצִיזוּ וּרְנְנוּ שִׁכְנֵי עֶפְרָה כִּי טַל אֲזָרוּת טִלְךָ וְאַרְצְךָ רָפְאִים תִּפְּלִי" ³. בחז"ל יש מושג של 'טל תורה'. הוא מובא ב'עקבי הצאן' בסוף מאמר 'העונג והשמחה: "הדבק בטל תורה - טל תורה מחייהו" ⁴.

1. יומא דף ל"ט עמ' א'.
2. דברים ד' ד'.
3. ישעיהו כ"ו י"ט.
4. ע"פ שיחות הרצ"י אורות התנחיה פרק י"ז עמ' 262-5.



שקיעתה של הזריחה

מהו השורש העמוק של מלחמת התרבות בימינו? קווים לשקיעתה של התרבות המערבית

את הדברים הבאים אני כותב לא כי זה נוח וכיף אלא כי זה נחוץ וחיוני. זוהי חובה. וכפי שאמר לאחרונה הרב טאו: "אכן, עלינו להיות מלאים באהבה ובאמונה... אך עם זאת, כיום, לנוח חריפות הדברים הבאים לבלע את כל הקדוש והיקר לנו, אין די ללמוד אמונה ולחנך לאהבה, אלא חובה להשמיע ביקורת. כאשר ישנה סכנה צריך להציל ממנה!..."

בשבוע שעבר התפוצצה פרשיה חמורה בה נחשף בעיתון בשבע, בית ספר דתי אשר נמנע מלחשוף בפני ההורים תלמיד שלמעשה היה תלמידה! מבלי להיכנס לפרטי העניין, קל להבין את הזעזוע שחשו הורי התלמידים שנודע להם הדבר. זעזוע על ההשתקה ועל הניסיון להעביר דבר כזה כביכול מתחת לרדאר של ההורים והתלמידים.

אפילו בקרב מי שעד לא מכבר השמיעו קולות



מתונים וליברליים לגבי הסוגיות הפרוגרסיביות, נשמעים לאחרונה קולות של שינוי מגמה. וכך כתבה לפני כשבוע רחלי מלק-בודה בעיתון מקור ראשון בעקבות מקרה אחר אליו נחשפה ממכרים שלה באמריקה: "אפילו אני, הבקושי דתייה מינוס, לא הצלחתי לעצור את ההלם... אני מהנוטים להודעזע והבעתי במספק זירות את עמדותי הדי-מכילות כלפי האוכלוסייה הלהט"בית, אבל כששמעתי מגורם שאינו בעל אינטרס איך מציאות פרוגרסיבית מוקצנת נראית בשטח, לא יכולתי להישאר אדישה. כל הפתיחות שניסיתי לגייס לא הצליחה לעצור את התחושה הפנימית שמשוהו מטריד מאוד קורה פה. עד היום, כשהייתי שומעת את צמד המילים טרלול פרוגרסיבי, הן היו גוררות ממני תגובה כמעט אלרגית. ייחסתי אותן להיסטריה של גורמים שמרניים שהזיזו

להם את הגבינה. לא הבנתי למה הם כל כך מאוימים. היום, אין לי אלא להודות, אני קצת יותר מבינה". אז לכל מי שנרדם בשמירה, להלן טעימה קטנטנה ממה שמתרחש מעבר לים ומגיע אלינו בגלים.

להאמין שיום הוא לילה

לפני כשלושה חודשים, התראיין בעילום שם
אזרח אמריקאי לאחד האתרים בארץ. אותו
אזרח, הקים עמוד פייסבוק בשם: "ארצות הברית
המועצות" (TheUSASSR), "העמוד מתמחה
בפוסטים מנומקים ומפורטים שמדגימים
כיצד בשם המאבק למען שוויון ונגד
גזענות נרמסים ערכי חופש הביטוי...
ואנשים שלא מיישרים קו עם האג'נדה
הפרוגרסיבית נרדפים, מבוטלים
ומסולקים ממשורותיהם". וכך הסביר על
המגמות ההרסניות של מקדמי עמדות מגדר
פרוגרסיביות:

”מאפיין מרכזי של המאבק הטרנסי הוא הניסיון לכפות אמונה מסוימת, אשר מנוגדת לחוויה הבסיסית שלנו, בנוגע לאופן בו העולם עובד, כלומר שמין האדם נקבע על ידי תחושתו האישית ולא על ידי הביולוגיה שלו... זה מקומם אנשים באותו אופן שהיה מקומם אותם לו היו מאלצים אותם להאמין שיום הוא לילה”. איך תמונת המצב העגומה הזאת מאירה באור חדש מצווה שמופיעה בפרשת כי תצא?

חפץ או חובה

התורה מצווה בפרשת כי תצא: "לא יהיה כלי גבר על אשה ולא ילבש גבר שמלת אשה כי תועבת ה' א-להיך כל עושה אלה" (דברים כב, ה). טעמים שונים נאמרו בדין איסור 'לא ילבש' ונדמה שכיום

הדברים הולכים ונעשים רלוונטיים יותר ויותר. נראה שבמוקד האיסור ישנה הכוונה מהותית הקשורה לתכלית האדם. וכך כתב הרא"ה קוק בביאורו "עין איה" לגמרא בשבת (סז, א). סוגיית הגמרא עוסקת במנהגי האמוריים, עובדי האלילים הקדמונים, וכך נאמר שם: "הוא בשמה והיא בשמו, יש בו משום דרכי האמורי", וביאר הרב קוק:

"סוד דרך ד' הסלולה בישראל הוא מילוי החובה... נוצר האדם על פי גורלו להיות איש או אשה - היינו למלא תפקיד ידוע בהווה... דרכי האמורי נוסדו על ההנחה המגושמה (=החומרנית) שהחיים הם 'מילוי-החפץ', לא 'מילוי-חובה'. את החפצים אפשר להחליף על פי השפעת חפץ יותר מלבב..."

ורב קוק מבאר בדבריו שיסוד ההבדל בין עבודת האלילים בימי קדם (והנוטים אחרי תכונתם בימינו...), לבין דרך התורה והמצווה הוא מילוי החובה והתפקיד לעומת מילוי החפץ, סיפוק המאוויים האישיים. כאשר הגורם המניע הוא החפץ האינדיבידואלי, המנותק מן התפקיד והייעוד, השאלה היא רק מה יוכל האדם לקבל וממה הוא עשוי ליהנות יותר.

זהו, כך נדמה לי, השורש העמוק של מלחמת התרבות של ימינו: האם האדם ממלא בעולם חובה או חפץ. זוהי תודעת חיים מקיפה שכוללת בין השאר גם את היחס אל הגוף בו נולדנו. המין הביולוגי שבו אדם נולד איננו רק חוויה מענגת אלא חובה שהוטלה עליו מאת בורא העולם. פירוש המילה 'פרוגרס' בעברית הוא קידמה. אלא שלאמיתו של דבר זריחת שמש ה'קידמה' הזאת איננה אלא שקיעה תרבותית. עליה אמר הנביא ישעיהו (ה, כ): "הִי הָאֲמָרִים לָרַע טוֹב וְלַטּוֹב רַע שְׁמַיִם חֹשֶׁךְ לְאֹר וְאֹר לְחֹשֶׁךְ שְׁמַיִם מֵר למתוך ומתוך למר".

"ממש לא רציתי להגיע למכון מאיה, אבל היום אני יודע שלא הייתי יכול לחזור בתשובה בשום מקום אחר"

יואב אגין נולד למשפחה מסורתית והתרחק מהדרך, אך כשקיבל את חייו במתנה החל להרהר בתשובה. בראיון זה הוא מספר על התאונה ששינתה את הכל, הסרטון של הרבי מלובביץ' שהכה אותו בתדהמה, ומגלה מדוע סירב שוב ושוב ללמוד במכון

אבנר שאקי



מה הצעד שעשית לאחר התשובה הברורה שקיבלת? "החלטתי שאני עוזב את העבודה, לא מתעכב, ומיד נכנס לשיבה. בכלל לא הכרתי את עולם הישיבות, וזה לא היה פשוט עבורי להבין לאן כדאי לי ללכת. בתקופה ההיא הייתי מגיע פעם בשבוע לשמוע שיעור תורה בישיבה דתית לאומית בעיר שבה גרתי, אז התייעצתי עם החברה שם. אמרתי להם שאני מחפש מקום קטן יחסית עם יחס אישי, והם אמרו לי שמכון מאיר זו ישיבה לבעלי תשובה אבל לא כדאי ללכת לשם כי יש שם הרבה אנשים ואין כל כך יחס אישי.

"התחלתי ללמוד בישיבה על בסיס קבוע כי כבר התחברתי לחברה שם, ואחרי כמה ימים נכנסתי לראש הישיבה ואמרתי לו שאשמח ללמוד אצלם. ראש הישיבה אמר לי: 'פה לומדים גמרא בעיון, זה לא מתאים לך, ואני ממליץ על מכון מאיר'. אמרתי לו שאני לא רוצה ללמוד שם אלא אצל, אבל הוא לא איפשר לי. לא הסכמתי, רציתי לעשות עוד



'שאלת רב' נוספת בעניין אז הלכתי לרב גדול אחר, וגם הוא המליץ לי על המכון. הייתי מתוסכל מכך ששני הרבנים המליצו לי על המכון, מקום שבכלל לא רציתי ללכת אליו, אז החלטתי להגיע ולבדוק את המכון רק כדי שאוכל להגיד שהייתי ולא מתאים לי, ושאוכל לבקש מהם להמליץ לי על ישיבה אחרת. "להפתעתי הרבה, מה שקרה זה שהגעתי למכון והתאהבתי במקום. דני קיבל אותי עם כזו הארת פנים, ולמרות שלא הכרתי את עולם הישיבות וחטפתי הلمס כשנכנסתי לבית המדרש, בזכות אותה אהבה והכלה הצלחתי להישאר אמנם ממש לא רציתי להגיע למכון מאיר, אבל היום אני יודע שלא הייתי יכול לחזור בתשובה בשום מקום אחר. במכון הכילו אותי, ונתנו לי לגדול. בהתחלה היו לי המון ספקות לגבי התשובה, והם ידעו להכיל את זה. אמרו לי שיש הרבה תלמידים במכון, וזה נכון, אבל למרות זאת יחס כזה אישי אין באף מקום. הרב זיו רווה היה הרב האישי שלי, והוא העניק לי כל כך הרבה. בנוסף לכל הטוב הזה, בזכות המכון גם הכרתי את אשתי, שלמדה במכון אורה, וכך זכינו להקים בית על היסודות שלמדנו במכון, היסודות שמלווים את עם ישראל מיום היווסדו - וימשיכו ללוות אותו לנצח."

וזה גרם לי לחשוב על כך שכנראה מיהו הציל אותי. זה היה מאוד משמעותי עבורי, כי כמו שאמרתי הייתה לי תפיסה שאומרת שלא לוקים לא אכפת ממך, חלילה, ופתאום הבנתי שאולי יש משהו בשמיים שכן אכפת

לו ממני, והוא מסתכל ומשגיח עלי. "לאחר כמה חקירות בעקבות התאונה, ביציאה מאחד הבסיסים תפסתי טרמפ ולפני שיצאתי מהרכב ראיתי שהנהג מוציא תפילין ומתחיל להניח. כבר תקופה ארוכה שלא הנחתי תפילין, אבל כנראה כהכרת הטוב לה' שאלתי אותו אם אוכל להניח גם. היה לי חשק להניח, זה ממש בער בי. ההנחה הזו עשתה לי משהו, ומאותו יום פשוט רציתי לשנות לגמרי את אורחות החיים שלי. לאו דווקא להתחיל לקיים מצוות, אלא בעיקר להשתנות לטובה, להיות בן אדם טוב יותר. כל יום הייתי קם ואומר לעצמי שאני רוצה להיות טוב יותר לחיילים שלי, להורים, לחברים וכו'. הרגשתי שהקב"ה נתן לי לב חדש ועיניים חדשות. התחלתי להסתכל על החיים במבט אמוני, הרגשתי שמישהו נמצא איתי, והדבר שהכי הדהים אותי בכל הסיפור הוא שהרגשתי שהקב"ה נמצא איתי בשינוי שהתחלתי לעשות."

חי בסרט

"אחרי שהשתחררתי התחלתי לעבוד בשטיפת מכוניות באזור המרכז, במקום בלי חברים ואנשים שמכירים אותי, ושכרתי שם דירה. הייתי צריך את הלבד הזה. יחד עם ההתחזקות התעורר בי רצון חזק ללמוד יותר ויותר תורה, והתחלתי לי מחשבות בכיוון של ישיבה. יחד עם זאת גם רציתי ללמוד אגרונומיה, והייתי בקונפליקט גדול מאוד בין הרצון ללמוד בישיבה לבין ללכת לאוניברסיטה. כמה ימים אחרי שעברתי דירה הלכתי לקנות מזוזה לבית החדש, וחכיתי עד שיגיע תורי. זה היה בבית חב"ד המקומי, התור היה ארוך, ולא הבנתי למה הקב"ה מעכב את זה כל כך. איך שהמחשבה הזו עוברת לי בראש אני מרים את העיניים ורואה סרטון של הרבי מלובביץ'.

"בסרטון נישב לרבי בחור צעיר ואומר שהוא מתלבט האם ללמוד בישיבה או באוניברסיטה. הייתי בשוק, פשוט בהלם מוחלט. זה בדיוק מה שהעסיק אותי בימים האלה. הרבי אמר לו: 'לך תלמד תורה במשך שנה, ואז תחליט'. וזהו, ידעתי שמצאתי את התשובה שחיפשתי."

"נולדתי למשפחה מסורתית בחיפה", מספר יואב אגין, 25, נשוי ואב לילדה המתגורר בירושלים, אברך בישיבת 'עטרת כהנים'. "אנחנו חמישה אחים בבית, למדנו במסגרות דתיות, אבל בבית ספר אף פעם לא באמת הסבירו לי למה חשוב לעבוד את ה', וגם בכללי הייתי טיפוס מרדן, אז בגיל 16 התרחקתי מאוד מהדת. אם להודות על האמת, אצלי זה היה בעיקר בגלל העניין ההשקפתי. אריסטוטליות כזו שבה בורא עולם קיים, אבל לא האמנתי בכך שהוא משגיח עלינו ושמשנה לו מה אנחנו עושים. המצוות נראו מגבילות, ולא הבנתי למה אני צריך לשמור אותן. אם למשל הייתי יודע כמה הקב"ה שמח בהנחת התפילין שלי, זה היה משנה את הכל."

לצד ההתרחקות, על אילו דברים בכל זאת בחרת להמשיך לשמור?

"הנקודה היחידה שבה לא יכולתי לגעת הייתה יום כיפור, גם בתקופות הכי רחוקות. ובכל זאת, אני יכול לומר שבשנים האלה היה לי טוב, לא הרגשתי ייסורי מצפון, אבל אבא שלי לקח את זה קשה. הוא לא הבין מה עובר עלי. אחרי התיכון התגייסתי לשריון, וכמה חודשים לפני השחרור הייתי הנהג של המ"פ וסרס"פ הפלוגה שלנו שהוצבה בגבול לבנון. באחד הימים המ"פ התקשר וביקש שאגיע, אז יצאתי אליו מכיוון רמת הגולן.

"הייתי עייף מאוד באותה נסיעה, ובשלב מסוים איבדתי את השליטה על הרכב. הרכב סטה מהנתיב, וקרה לי נס כפול. הדרך הייתה מעוקלת, ואם אתה מאבד ריכוז לשנייה אתה יכול להתדרדר לצוק או לסטות לנתיב הנגדי. אני לא יודע איך, אבל לא קרה לי כלום. לשמחתי לא עפתי לצוק אלא לנתיב הנגדי, שבו נסעה משאית ענקית של 15 טון, שפספסה אותי בשנייה. נכנסתי בעמוד, התעוררתי על השוליים, וזו הייתה עבורי חוויה ממש מטלטלת. לוקח הרבה זמן לעכל דבר כזה. הרגשתי שקיבלתי את חיי במתנה". לדבריו של יואב התאונה שעבר הותירה עליו רושם עז, וגרמה לו לחשב מסלול מחדש. "לא הבנתי איך יכול להיות שככה ניצלת, אפילו לא נשרטתי, ופשוט לא מצאתי שום הסבר הגיוני. לא הבנתי איך אני חי,

שבליטא בחורף ת"ש.

שליחת תצלומי כתב היד לניו-יורק

הרב כשר מספר שהרבנית ציטרון והרב ספרן-פוקס הבינו שהזמן אוזל והבינו שהם מוכרחים להוציא את כתבי הרוגאצ'ובר מאירופה הבוררת. ביוזמה גאונת הם החליטו לצלם את כתב ידו של הרוגאצ'ובר שעל גליונות המסכתות של הש"ס והרמב"ם. הם צילמו את הכתבים בתצלומים זעירים והכניסו אותם למעטפות של מכתבים. הם שלחו את התצלומים בדואר לקרוביו של הרב ספרן בברונקס שבניו-יורק. כל שבועיים הם שלחו את התצלומים ועשו כך במשך שנתיים. הם אפילו הצליחו לשלוח גם גמרא אחת שלמה שכללה את מסכתות מכות, הוריות, עדיות ומסכתות קטנות שעליהן הרוגאצ'ובר כתב את הערותיו הגאונות. בנוסף, הם הצליחו לשלוח חלק מהש"ת וחידושי על התורה של הרוגאצ'ובר. הרבנית ציטרון והרב ספרן עבדו עד הרגע האחרון. הם הבינו שמה שהם יצליחו לשלוח החוצה - יאיר את העולם בתורתו של הרוגאצ'ובר, החבילה האחרונה שהם שלחו הגיעה לניו-יורק בחודש סיוון תש"א. אך בסוף חודש זה נפלה העיר דווינסק בידי הנאצים ימ"ש. הרבנית ציטרון והרב ספרן-פוקס מסרו את נפשם למען מפעל הצלת כתבי היד של הרוגאצ'ובר. אלמלא מסירותם ואומץ ליבם תורת הרוגאצ'ובר לא היתה יוצאת לאור.

לתגובות ולקבלת המאמר המלא:
gemarabemunah@gmail.com

הרב אורי רדמן, 'חידושי הרב ציטרון-קטרוני', עמ' 114). בהקדמתה היא כותבת: "אנכי ואחוזת מעריצי ומקדישי שמו זצ"ל נגשנו אל מלאכת הקודש וביחוד תלמידו החביב... טרח ועמל והקדיש עתות הרבה להוציא חמה מנרתיקה למען עדן רוח ישראל סבא מול נוגהות ספריו. וכבר עלה בידו להעתיק ולסדר הרבה כ"ק שהם מוכנים לדפוס". המלאכה אינה קלה ועקב קשיים כלכליים ישנם עיכובים, אך בתו של הרוגאצ'ובר אינה מתיאש. "לדאבוני מחמת מניעות שונות וחסרון אמצעים כספיים נאלצתי להלוך לאט לאט עם ההדפסה. ותקותי חזקה באלוקי המערכה כי נזכה בעזרתו להכביר את מלאכתנו ולהגדילה עד אשר נברך על המוגמר להדפיס את כל כ"ק הנמצאים תחת ידי". בסופו של דבר לאחר מאמצים כבירים היא מצליחה להוציא לאור את החלק הראשון של שו"ת 'צפנת פענח'.

פריצת המלחמה

הרבנית ציטרון כותבת בשנת ת"ש בסוף החלק הראשון של 'צפנת פענח': "מחמת כמה טעמים הוכרחתי לגמור הספר כעת". מהם הטעמים שמנעו ממנה לסיים את עריכת הספר? הרב מנחם מנדל כשר (בעל ה'תורה שלמה' ו'התקופה הגדולה') כתב בהקדמתו ל'צפנת פענח' על מסכת מכות שהטעמים שעליהם דיברה הרבנית ציטרון הם ידועים וגלויים: גרמניה הנאצית פלשה לפולין בסוף שנת תרצ"ט והרוסים פלשו לדווינסק

הרבנית רחל ציטרון בתו של הרוגאצ'ובר כתבה הקדמה מופלאה לספרו של אביה שו"ת 'צפנת פענח'. ההקדמה אמנם קצרה, אך במין השורות עולה סיפור עצוב, אך מלא במסירות נפש וגבורה.

הנסיעה לדווינסק ערב השואה

הרבנית ציטרון היתה אלמנתו של הרב ישראל אבא ציטרון (קטרוני), רבה של פתח-תקוה. לאחר שאביה הרוגאצ'ובר נפטר (בשנת תרצ"ו), מרגישה הרבנית ציטרון שהיא מוכרחה לעזוב את פתח-תקוה ולחזור לדווינסק. נזכור שהמצב באירופה היה ערב מלחמת העולם השנייה ולכן ידידיה מנסים לשכנע אותה שלא לחזור לשם. אך הרבנית ציטרון לא מקשיבה להם, היא יודעת שעליה להציל את כתביה של אביה. בהקדמתה היא כותבת: "מיום שעלתה נשמתו בטהרה השמימה ועד עתה מנוחה לא מצאתי והשקט לא אוכל, רק זאת נחמתי בתוגתי - השתדלתי למלא רצון צדיק כבוד אבא מארי שר התורה זצ"ל להוציא את כל ספריו, תשובותיו וכתביו לאור עולם".

הצלת כתבי הרוגאצ'ובר

בתו של הרוגאצ'ובר חוזרת לדווינסק ומיד ניגשת למלאכת הצלת הכתבים. היא יודעת שהיא נמצאת במירוץ נגד הזמן. היא רותמת את תלמידיו הקרובים של אביה ובראשם רבי ישראל אלטר ספרן-פוקס. כמו כן, היא מצליחה לרתום את בעל ה'דבר אברהם' מקובנא לסיוע בגיוס הכספים להוצאת הכתבים (ראה

טובים השניים

אסתר אברהמי

יועצת אישית זוגית ומדרכת כלות



במהלך החיים, בעשייה ציבורית למען הכלל, גם כשהיא חיובית ונצרכת. אלא שהיא באה על חשבון הזמן הזוגי למטרת היכרות מעמיקה. הגישה שמה שמשמח באופן קבוע זו עשייה חיצונית, לא מאפשרת מפגש פנימי ועמוק. לכן כשקיים חוסר חיצוני, נוצרים תסכולים ואכזבות והזוגיות מתפרקת, כי "עדיין לא נשרשו בחיים ואם יסיח דעתו ממנה יוכל להיות שינתק החבל לגמרי". הזוגיות החדשה שזה עתה נולדה זקוקה לזמן, לשהות משותפת וקבועה, כדי להכיר ולבנות אותה תוך התאמה לרצון ולשמחת שניהם. לשם כך, לפחות בשנת נישואין ראשונה, הישיבה מידי יום באופן קבוע פנים מול פנים, רק שניהם, ללא הסחות הדעת מאפשרת "להרגיל הטבע אצלה" ומתוך כך, יזכו לשמחה זב", מתוך היכרות אמיתית וחיבור פנימי. בני זוג שמורגלים בכך שנה שלמה, ימשיכו כך גם בשנים הבאות ויעמיקו את היכרותם ואהבתם, יחיו מתוך שמחת הלב, כי מתגלה בהם השורש הפנימי של נשמתם.



לתגובות ולשאלות וכן להצעת נושאים
מעניינים אתכם - esteravr@gmail.com

ושימח את אשתו - בנישואין

פירושים רבים יש בפרשנותו על הפסוק שנאמר בו: "ושימח את אשתו אשר לקח" וכולם דברי קודש. אונקלוס מתרגם "ושימח את..." ויונתן בן עוזיאל מתרגם "ושמח עם...". פרשנים מלמדים אותנו ששימח את - כשהאשה גרושה/אלמנה והיא עצובה ממאורעות חיים. לכן האיש מצווה לשמח אותה. ושמח עם - זו זוגיות ראשונה, חדשה, שגם ככה יש בה שמחה ולכן ישמחו ביחד זה עם זה. הנצי"ב ממקד אותנו במהות המצווה של "ושמח עם": "אשר לקח - טעם הוא שהזהיר הכתוב בזה משום דהיא חדשה לו ועדיין לא נשרשו בחיים ואם יסיח דעתו ממנה יוכל להיות שינתק החבל לגמרי. אבל בלי כפיה רשאי לצאת וממילא לא יצא אם לא יהא ברור שישוב לאהבתה". בזוגיות חדשה, בני הזוג מצווים לשמוח ביחד, כדי להתחבר בשורשיהם, כך שגם אם יצא לצבא, הוא יחזור לאהבתה. גם ספר החינוך הידוע במשפט המפורסם, אומר שהשמחה הזוגית היא ב: "להרגיל הטבע אצלה..." מפני שזוג חדש עדיין לא מכירים באמת ולכן מצווים להיות רק הם ביחד, כדי לפגוש באמת זה את זה. זוהי השמחה האמיתית ביניהם שהם מחוברים ואוהבים, מתוך הדיבור והקרבה ההדדית, להיכנס לעולמם הפנימי. בתרבות שאנו חיים בתוכה, ההתמודדות בלשמוח זה בזה מתוך מפגש עמוק ופנימי, קשה במיוחד. מפני שקיים מבט חיצוני על הקשר, ההפוך ממבט

עומק פנימי. ישנם מסיחים רבים שנותנים להם להיכנס אל המשכן הזוגי המקודש. כמו: א. יצחק סיפר לי שמהרגע שהוא מגיע הביתה מעבודתו, אשתו עסוקה בטלפון וזה זמן ההרפיה שלה מכל היום. כשהוא מבקש שתניח את הטלפון וישבו ביחד, היא כועסת שהוא לא מבין את הצורך שלה... ב. לאחר ט"ו באב, יום "האהבה", הגיע אלי זוג שהאשה באכזבה גדולה מבעלה על שלא קנה לה זר פרחים ולא יצא לבלות בחוץ. כי היה עייף ובכך ביטא את חוסר אהבתו ואת חוסר שמחתו בה. תהיתי בפניהם שאם זה יום אהבה, למה שגם היא לא תקנה לו מתנה. שהרי האהבה אמורה להיות הדדית.... ג. ישנו הרגל שבשעות הערב, בני זוג יושבים לראות תוכניות טלוויזיה, או בילוי לעיתים קרובות מדי עם חברים. מבחינתם הם ביחד ויש להם זוגיות "טובה". ד. הם קונים בגדים וחפצים כשהללו מהווים מקור לשמחתם ובלעדיהם חסרה להם השמחה. ה. עזרה טכנית וחיצונית של הורים שמעורבים יתר על המידה בחיי הזוג הצעיר ולא מאפשרים לזוג להתמודד, מתוך מפגש זוגי פנימי. ו. עיסוק מרובה בתחילת הנישואין בעיקר וגם

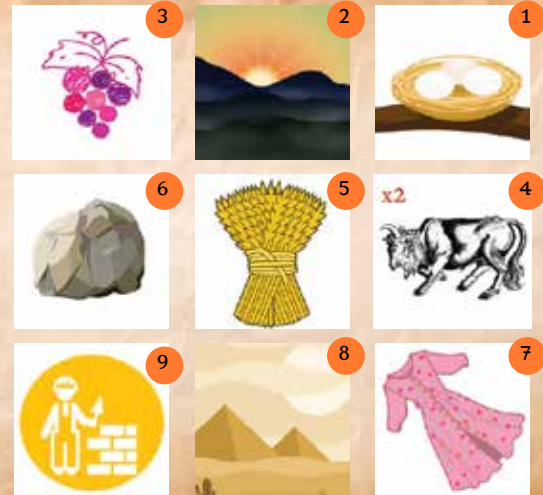
שאלות בפרשה

1. מי מהבנים מקבל פי שניים בירושה?
2. מה השכר שמוכר את מצוות שילוח הקור?
3. מהו נשך?
4. מהי מצוות השכחה?
5. את מי אסרה התורה לתעב, בגלל שהוא אח שלנו?
6. מהם ה"גדילים"?

« פרשת כי תצא

שלחו אלינו תשובות באתר ערוץ מאיר לילדים, ואולי תזכו בפרס!

מצאו למה המונות רמזות מתוך הפרשה



עזרה לזולת

בפרשת השבוע "כי תצא" מופיעה מצוות השבת אבדה: התורה דורשת מאתנו לדאוג לאבדת החבר שלנו ולהשתדל להחזירה לבעליה. התורה מצפה מאתנו לטרח ולהשתדל לטובת הזולת, למרות שאיננו אנשים כלל במה שקרה לו.

ממצוות השבת אבדה, אנחנו יכולים ללמוד כיצד יש להתחשף לאנשים שסביבנו. עלינו לעזור ולסייע להם, גם כאשר אנחנו בכלל לא קשורים אליהם ולא גרמנו להם כל תקלה.

ישנה מצוה נוספת, ממנה נוכל ללמוד על העזרה לאחר. התורה מצוה אותנו לעזור למי שנתקע בדרך עם חמורו, החמור קרס ואינו יכול לקום. עלינו לסייע לבעל החמור להקים אותו ולעמוד על רגליו.

ממצוות אלו אנחנו יכולים ללמוד עד כמה חשוב לגמול חסד עם הסובבים אותנו, אפילו כלי סבה או משרת רוח כלשהי. עולם בו כל אחד עוזר ומסייע לחברו בעת קשי או צרה, הוא עולם נפלא שכיף לחיות בו!

ישי, ערוץ הילדים

המלצת השבוע



חודש אלול כאן ואווירת הרחמים והסליחות באוויר. היכנסו ל"שירים וקליפים" באתר ותוכלו לצפות בפיוטים ושירים מרגשים לימי הרחמים והסליחות!



- זקן אחד עולה לאוטובוס. הנהג: למה יש לך רב-קו של נוער? הזקן: אתה יודע כמה זמן אני מחכה כאן...?

- קמצן צמא נשכב ברחוב והעמיד פנים שהוא מתעלף. איש אחד עבר שם וצעק: 'תביאו מים!' הקמצן קם ואמר: 'לא לא, תביאו קולה!'

- 'שלום אפשר לדבר עם יוסי?' 'זאת טעות'. 'אה, שלום טעות, אפשר לדבר עם יוסי?'

חידה בפרשה

שלושה דברים בפרשה - שניים מהם יש למהר לשלם, ואת השלישי אסור לשלם!

1

הזוכה מפרשת ראה: מתניה צור אריה!

תורת הא"ר

סדנת קומיקס שבועית מאת יוסי שחר.
לתיגובות איורים ושאלות: 0549-256994

כי תצא



גבורה בין במלחמה ובין במהלך החיים היא בסופו של דבר היכולת של האדם לשלוט בפחדיו, ביצריו ולעשות את המעשה הנכון. לכן מתכוונים חז"ל באומנם במסכת אבות "איהו הגיבור? הכובד את יצרו" שנזכר לכך.

החרטה הטבעית, הבוערת בלב מתכונתה של התשובה, באה מתוך צער הנשמה שהיא מצטערת מעמידתה על מצב אחד במעלתה, תחת שהיתה צריכה בכל עת לעלות מעלה אחר מעלה... הצער של עמידה על מקום אחד הוא נוקב ויורד עד למעמקי הנשמה, והרגשת הכאב גדולה מאוד... אורות התשובה טו, ג



על סדר היום

הרב שלמה אבינר

ובראשונים ובאחרונים יש מחלוקות. וכי נאמר שהגמרא מפולגת? חלילה, אלא יש חילוקי דעות. מה שמפלג עם, זוהי שנתא חינוך בין חלקיו, ובעם ישראל אין כמעט שנתא חינוך. בכל מקום, בעבודה, בצה"ל, אף במשפחות יש סוגים שונים של אנשים! והנה כולנו גרים ביחד, באהבה ואחוה ושלוש ורעות. אמנם יש המנסים לעורר שנאה וריב, אך זה פחות מאחוז אחד מהעם, והשאר אינם מתעסקים בכך. מי שרוצה לראות מהו עם מפולג ושסוע, שיפנה לראות את שכניו. למשל הסורים, נלחמים זה בזה בשנאת חינוך עצומה, הורגים באחיהם מאות אלפים, ומחריבים בתיהם של מיליונים. זו דוגמא של עם מפולג באמת. אנו ב"ה מאוד רחוקים מכך. אך יש להודות, שאסור להירדם בשמירה. העשבים השוטים צומחים מהר, ויש להפסיק צמיחתם בזה שנרבה אהבה ואחוה. שנזכה במהרה.

שקשרה את הרב אל תורת הראי"ה?

ת: אין נקודה אחת, אלא הכל חטיבה שלמה ובניין אחד גדול, ודרכה כולנו מתחברים. יש דברים שבהם מרן הרב עסק, שעסקו בהם כל חכמי הדור, כגון שאלות הלכתיות, דרכי לימוד, שאלות באמונה, ועוד. החידוש והפועל המיוחד שלו, היה בניין הקומה הרוחנית בשיבת ציון.

ש: רואים שהרב קוק הוא דמות משמעותית בכל הצינונות הדתית לכל גווניה. כולם מתחברים ואוהבים את תורתו. והנה אנו רואים את העם, וגם את הציבור שלנו, מפולג, עם מחלוקות רבות. מה היה הרב קוק אומר על כך? איך היה מגיב, שמונים ושבע שנה לאחר מותו?

ת: אין זה נכון שהעם מפולג. אמנם גם בציבור שלנו יש חילוקי דעות, אך זה לגיטימי כל עוד המחלוקות לשם שמים, ומתוך אהבת ישראל. גם במשנה ובגמרא

ש: מה היה פועלו של הרב קוק?

ת: קשה לתמצת פועל של אדם. שהרי כל אדם מכיל בתוכו עולם ומלואו, קל וחומר מרן הרב קוק. על כל פנים אפשר לתמצת, שמרן הרב היה שליח אלוהי מיוחד, לתחייה הרוחנית של האומה. יש תחייה לאומית, ויש תחייה רוחנית. התחייה הלאומית התחילה לפני מאה ארבעים שנה, עם העלייה הראשונה, שיבת ציון, בניין הארץ. לאחר מכן הקמת המדינה, צה"ל, מלחמות ישראל ועצמאות כלכלית. כל אלו דברים גדולים וקדושים, אך אומה היא לא רק צבא וכלכלה, אלא בעיקר רוח פנימית, קדושה, ואידיאלית, עם מטרה וחזון רוחני. הרוח הלאומית הרוחנית של האומה, הייתה חבויה אלפיים שנה בגלות. מרן הרב נשלח להזריק בתחייה האומה נשמה ומהות, תוכן אלוהי עמוק, של ישות עם סגולה. **ש: מה הנקודה הכי חזקה בתורתו של הרב קוק,**

פז"ם
13 שנה

לא סופרים
כ-40 משפחות

מייסדים

קבוצת משפחות ממעפה יריחו בראשות הרב נתנאל יוסיפון שליט"א

אנשים מעוניינים ויודעים שבגרעין

ישראל פרל - מנכ"ל הגרעין ומייסדו יחד עם הרב יוסיפון, הרב נתנאל יוסיפון - רב הגרעין וראש ישיבת אורות נתניה, יואלה חלפון - רכזת בנות שירות צופיה ועמיתנד בנתניה. הרב אליסף ליבי - ראש מכון ידעיה.



התמונה באדיבות גרעין נתניה

כור גרעיני הגרעין החינוכי נתניה

רק רגע כשהקמנו את תלמוד תורה אורות רש"י, והבנו שעתיד לקום כאן מוסד גדול שיקרב המוני ילדים ומשפחות לאבינו שבשמיים, נזכרנו בנביא יחזקאל שהתנבא בחזון העצמות היבשות, שאחרי שעם ישראל ישוב לארץ הוא ישוב אל ה'. התרגשנו שהנביא דיבר לפני אלפי שנים גם עלינו, ואנו שותפים בהגשמת הנבואה

טיפ לקירוב לחוש, לחשוב, להבין מה היהודי והציבור מחפש, ולנסות לענות על הצורך.

לתורה ודבר זה בא לידי ביטוי באירועים רבים במהלך השנה, בבית חם לבנים ובנות שהגרעין מחזיק, בשיעור לנוער מתחזק, בגמ"ח ציוד לאירועים ובתי אכלים. המיוחד בעיר נתניה שזו עיר גדולה מאוד והעשייה בה רבה. יש בה המון נשמות - יהלומים, ודרושים הרבה יהודים צדיקים שיזהו זאת ויבואו לפעול ולקדם.

מעשה שהיה

הסיפור הכי מרגש הוא על שני ילדים שמגיעים מבית חילוני שההורים שלהם רשמו אותם לגנים של הגרעין. ביום שבת אחד, ההורים קיבלו החלטה לנסוע ללונה פארק, והילדים, שערכי הגן כבר נטמעו בהם, אמרו להורים שאי אפשר לנסוע ביום שבת ושהם לא רוצים. ההורים החליטו לנסוע, ובדרך, הילדים הטהורים האלה פשוט התחילו להתפלל את התפילה שלמדו בגן.

יחיד מיוחד

שוכנת ישיבת הסדר ובית מדרש שזה הלב של הגרעין. הגרעין מתגבש סביב מקום של תורה ומוסדות שחרטו על דגלם את חינוך הילדים מתוך אהבת התורה, מוסדות הגרעין הם רבים: 11 גנים, תלמוד תורה אורות רש"י, מסלול אולפנת אורות, ישיבת ההסדר אורות נתניה ועוד. מה שמיוחד אצלנו הוא שתוך שנים מעטות, יש ברוך ה' למעלה מ-1000 (!) תלמידים שלומדים במוסדותינו... הגרעין שוכן בשכונת קרית נורדאו בנתניה, שמבחינה סוציאקונומית נחשבת לשכונה מוחלשת. הגרעין פועל רבות על מנת לחזק אוכלוסייה זו ואף לקרב אותה



יום פתוח
יום שלישי י"ז אלול (13.9)

**הזדמנות
אחרונה**
למלגת קיום של 3,000 ₪
בתואר ראשון לנשים-שנה א'



מכללה ירושלים
איכות תורנית - אקדמית-חינוכית

רח' ברוך דובדבני 36, ירושלים | לפרטים ולהרשמה: 053-8254356 | rishum-jer@michlalah.edu